

sjati s ovih stranica. Onda bi sve životne crtice, mahom ugodne i zorne, dobile pravo mjesto i obasjanje. Četvrti dio ne bi bio toliko rastrgan bez potpunog usredotočenja, rasut i na nebitne stvari (kao što su mnogobrojni primjeri o čudesima, dok sama čudesa uvijek u životu ostaju iznimke, a život se mora tumačiti u svom redovitom tijeku i usponu).

Ove pripomene neće nikoga odbiti od knjige, koja može zadovoljiti i one što vole Editu Piaff i patra Duvala, i one koji rado gledaju na stranice Pisma i slušaju dah milosti. Uvjereni smo da ona može učiniti i mnogo i stvarnog dobra.

M. Skvorc

PADRE HÄRING RISPONDE, kolekcija 50 problema religiozno-moralne naravi, kako ih rješava p. B. Häring, Edizioni Paoline, Rim 1966, III izdanje.

Kolekcija sadrži ponajviše pisma upućena p. B. Häringu na koja on odgovara. Od općeg su interesa, zato evo treće izdanje dokazuje da su ti odgovori još živi.

Listajući ovu kolekciju više pučkoga prikazivanja teških problema, dolazi mi na pamet kako je doista vrlo teško odgovarati jednostavno na komplicirane probleme. Jednostavnost je pečat mudrosti, a mudrost nije sveopća baština.

Pitanja i odgovori s raznih područja. Čini mi se da je već dosta poznata istina da je p. Häring više kerigmatik, vrlo kulturni i izobražen mislilac, ali željeli bismo da je filozofska dubina na mnogim mjestima jače dokazana.

To se opaža i ovdje. Pisac npr. postavlja u sumnju misao da bi netko mogao ostati uvjeren u opstanak Boga isključivo na bazi idejnih ili teoretskih rezoniranja (str. 14), pri čemu, čini mi se, dosta umanjuje vrijednost priznatu umnom procesu, a s druge strane brka idejno uvjerenje, koje se stiče uvidom u razloge i životno ili integralno uvjerenje ili prihvaćanje istine kao normativne ili regulatorne za život. U ovom posljednjem slučaju, bez sumnje, nije dovoljan suhi razum ni njegovo komplicirano dokazivanje.

Izdavač ove kolekcije smatrao se ponukanim da zamjeri p. Häringu i zbog ove tvrdnje: »Bila bi uvreda i beskoristan gubitak vremena kada bih od prijatelja koji mi je ne samo progovorio nego i naprosto dao svoj život da me spasi neprestano tražio dokaze da on doista i postoji« (str. 15). Jasno je da ova, barem prividno Häringovo umanjivanje vrijednosti razumskog dokazivanja da Bog opstoji, ostavlja nekako po strani filozofsko-apologetsko opravdanje te istine potrebno prije nego li čovjek uspostavi vjerski odnos s Bogom.

U još nekoliko odgovora sumnjive vrijednosti, kako se može vidjeti u riječima tumača istog izdavača, ali bih želio naglasiti značajne riječi p. Häringa u vezi s raznim metodama reguliranja porođaja. Unatrag nekoliko vremena novine i revije iznosile su mišljenja p. Häringa u prilog veće slobode, npr. da on tvrdi kako bi, uz današnje dispute između moralista, bilo dopušteno slijediti probabilizam, tj. upotrebljavati inhibitorne pilule. Međutim, u ovom izdanju, str. 86 stoji doslovne riječi: »Sama činjenica što se među kompetentima raspravlja o raznim metodama... ne predstavlja još sigurno pravilo za savjest vjernika. To u našem slučaju vrijedi još većma stoga što je Pavao VI izričito opomenuo neka nitko ne anticipira njegovo izricanje misli«. Napominjem da ove riječi znače neku vrst retraktacije nekih odgovora istoga pisca, što me veseli, jer sam u istom smislu ranije pisao, kako se može vidjeti u BS 1966, str. 404-413, osobito str. 411-412.

Dr J. K.

Dr BONAVENTURA DUDA, *Riječ Tijelom postala*, Egzegeza Lukina Navještenja i Ivanova Proslava. Zagreb 1966. 1-156. Biblijski niz, br. 2

U ovom drugom nizu dr Duda proučava najdublje otajstvo cjelokupne objave, najvažniju i središnju točku cijeloga SP-a: utjelovljenje Sina Božjega. I to s dvostrukoga gledišta: s gledišta onog povlaštenog stvora — Marije, koja je imala jedinstven poziv da u ostvarenju tog velikog otajstva bude Majkom utjelovljene Božje Riječi (Lk 1,26-